

Meetnet Urbane Soorten (MUS)

Nieuwsbrief mei 2014

Het nationale stadsvogelmeetnet MUS is opgezet door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland om de aantalsontwikkeling en verspreiding van broedvogels in bebouwde gebieden goed in beeld te brengen. De resultaten vormen ook een indicator voor de milieukwaliteit van onze directe woonomgeving.

Eerste telperiode klaar; de tweede van 15 mei-15 juni

Beste MUS-teller,

De weersomstandigheden tijdens de eerste telperiode waren over het algemeen goed te noemen. Totaal anders dan de omstandigheden vorig jaar toen het lang koud bleef. Het voorjaar begon heel droog. Door de recente buien lijkt de grootste nood geleidigd maar de landelijke verschillen zijn groot <http://bit.ly/1hzSUIF> Vanaf donderdag 15 mei begint de tweede telperiode en het weer lijkt dan ook gunstig. Tot op heden zijn er 550 postcodegebieden/tellingen ingevoerd wat er zo'n 25 meer zijn dan vorig jaar rond deze tijd.

Resultaten

De eerste indruk is dat de vroege soorten, Zwartkop en Tjiftjaf, vroeg zijn en de late soorten, Gierzwaluw, laat zijn. In totaal zijn er 116.300 vogels doorgegeven verdeeld over 146 soorten. Dat is ongeveer vergelijkbaar met vorig jaar, toen 3.000 meer. Maar als je bedenkt dat het toen om 25 tellingen minder ging, dan lijkt er wel iets veranderd.

Tabel 1. De landelijke trend 2007-13 en het gemiddelde aantal per postcodegebied van een aantal soorten in 2013 en 2014. Aantallen zijn voorlopig en niet gecorrigeerd en geselecteerd op beide jaren geteld.

Foto Putter, Kraaijbergse Plassen, 15 december 2007 (Harvey van Diek).

	trend	2013	2014
	07-13	1	1
Krakeend	++	0,3	0,3
Halsbandparkiet	++	1,5	2,0
Grote Bonte Specht	+	1,1	0,7
Tjiftjaf	+	4,4	6,4
Ekster	+	7,2	6,6
Huisemus	+	13,8	14,2
Wilde Eend	0	6,9	7,1
Zwarte Roodstaart	0	0,2	0,2
Witte Kwikstaart	0	0,5	0,4
Putter	0	0,7	0,9
Merel	-	20,0	21,5
Spreeuw	-	8,8	7,1
Kneu	-	0,1	0,1
Vink	-	5,7	4,9
Winterkoning	-	4,4	5,3

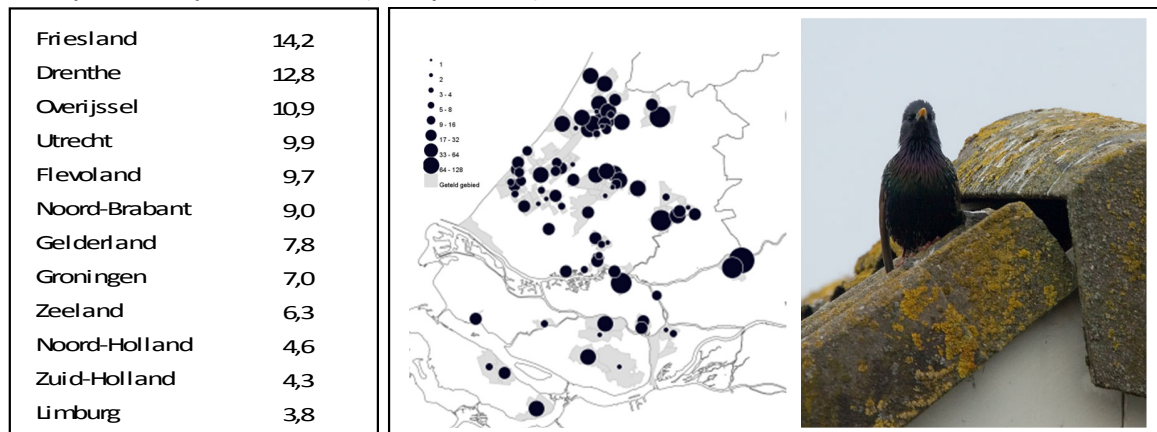
Na deze zachte winter verwacht je dat een aantal standvogels in hogere aantallen worden gezien. Bij wintergevoelige soorten als Blauwe Reiger en Winterkoning zien we dat ook bevestigd. Maar bij Waterhoen en Roodborst zijn de aantallen juist weer lager. Merel en Huisemus zijn in vergelijkbare aantallen doorgegeven. De afname van de Vink is opmerkelijk, ook omdat er veel beukenootjes waren. De lagere aantallen bij de Spreeuw past in het beeld dat we al jaren zien bij deze jaarsoort van 2014.

Jaarsoort de Spreeuw

De Spreeuw heeft dit jaar onze speciale aandacht: <https://www.sovon.nl/nl/jaarvandespreeuw> Waar komen nu in het stedelijk gebied de meeste Spreeuwen voor? In tabel 2 staan de gemiddelde aantallen per postcodegebied per provincie. De meeste Spreeuwen zijn geteld in Friesland, Drenthe en Overijssel. Provincies

met een landelijk karakter met in de buurt van broedplekken ook voldoende grasland of gazons. Nestgelegenheid in gebouwen en bomen is hier blijkbaar ook minder een probleem. Opvallend zijn verder de hoge aantallen in Flevoland (Almere en Lelystad) waar de soort verrassend goed uit de voeten kan. In de verstedelijkte provincies, Noord- en Zuid-Holland, zijn de laagste aantallen vastgesteld. Intrigerend in deze zijn de verschillen gevonden tussen Den Haag en Leiden (figuur 1). Tot slot opvallend zijn de lage aantallen in Limburg. Dit kan veroorzaakt zijn door het lage aantal getelde gebieden. Echter, de bouwstijl in delen van Limburg is anders dan in de rest van het land, maar wellicht zijn er ook minder vochtige graslanden voorhanden.

Tabel 2 (links). Aantallen van de Spreeuw, voorlopig en niet gecorrigeerd, per postcodegebied 1^e telperiode 2014. Figuur 1 (midden). Aantal per postcodegebied in Zuid-Holland. Let op het verschil tussen Den Haag en Leiden! Foto: Spreeuw, Ooij, 31 maart 2007 (Harvey van Diek).

Niet geteld? Nu ook graag invoeren!

MUS is een monitoringmeetnet en het is van belang dat tellers proberen om in zo lang mogelijk alle drie de tellingen te blijven doen. Mocht je om wat voor reden een telling niet kunnen doen, dan zien we graag dat je dit vanaf heden ook doorgeeft. Wij weten dan dat er niet is geteld en we hoeven dan ook geen invoer te verwachten voor die telling. We hebben de online weergave van de tellingen overzichtelijker gemaakt. Heb je het al gezien? Ik hoor graag wat je ervan vindt.

Op de MUS-pagina <https://www.sovon.nl/nl/MUS> staat alle informatie over MUS en ook een document met tips en trucs voor de telling en de invoer. Ook staat er beschreven hoe je een nieuwe soort in je lijst zet: <http://bit.ly/1qiidZi>

Vogelweek en filmpje

De Nationale Vogelweek is dit jaar van 17-25 mei. Iedereen kan zelf een excursie aanmelden of zich opgeven om mee te doen. Een MUS-telling is een mogelijkheid waarmee je andere deelgenoot kunt maken van het tellen en stadsvogels. Maar je kunt ook zelf een excursie organiseren over stadsvogels of in een ander gebied op pad gaan. Zie: <http://www.vogelweek.nl/>

In het filmpje 'Ik tel mee' vertelt een drietal waarnemers, waaronder MUS-teller Caroline Walta, over hun passie vogels tellen <https://www.sovon.nl/iktelmee> Bekijk het eens en laat je inspireren!

Op de Sovon-Facebook & Twitter staan regelmatig berichten over stadsvogels.

Vragen? Waarnemerscode of wachtwoord vergeten, neem dan gerust even contact op met
Jan Schoppers, Sovon Vogelonderzoek Nederland
024- 7 410 410 - mus@sovon.nl

Veel plezier met de tellingen en laat me weten wat je boeit!

Jan Schoppers

Voor in je agenda: DRIE TELRONDES IN 2014

Ochtendronde 1 : periode 1-30 april (eerste weekend 5 en 6 april)

*Ochtendronde 2: periode 15 mei-15 juni (eerste weekend 17 en 18 mei)
(telpunten in omgekeerde volgorde tellen)*

Avondronde: periode 15 juni-15 juli (eerste weekend 15 juni)

De ochtendrondes starten een half uur voor en eindigen maximaal twee uur na zonsopkomst.
De avondronde voer je uit tussen 19.00 uur en zonsondergang.

Enkele quotes, veldervaringen en opmerkingen van waarnemers:

Vlak na de telling op telpunt 1 nog 2 spreeuwen waargenomen. Ondanks hun vleugelgeklapper en luid geluiden producerend mag ik die toch niet meetellen, en dat nog wel in het jaar van de spreeuw...helaas! Verder een mooie telling gehad met veel vogelmuziek.

Rond telpunt 10 zijn alle woningen van de woningbouw voorzien van nieuwe dakpannen. Alles is dicht. Spreeuw en Huismus zullen het moeilijk krijgen hier.

hoge aantal eenden op telpunt 10 komt door 1 moeder met 14 pullen.

Hoogtepunt: roepende Bosuil bij telpunt 2. Geen Heggenmus gehoord, later in de morgen vele! Grote aantal stadsduiven bij punt 10: aangelokt door gestrooid voer (duivenvrouwje was al vertrokken).

Leuk, nest van waterhoen ontdekt, ben benieuwd bij de volgende telling

help waar zijn alle zanglijsters! Deze keer maar drie zanglijsters waargenomen en bijna geen roodborsten. Helaas wordt in hoog tempo 'verjongd' in de wijk, dus de tuinen met struiken en bomen verdwijnen als sneeuw voor de zon.

Overvliegende zwartkopmeeuwen lieten nogal van zich horen. Weer eens wat anders dan autoverkeer dat het luisteren bemoeilijkt :)

Nieuw voor mijn MUS-lijst: luid roepende keep (ook in beeld!). Opvallend per telpunt: 2) vier tjilpende HUISMUSSEN; 3) 2 bezette meerkoetennesten; 4) kauwen nestelen in de duiverntil; 8) luid roepende/zingende keep in beeld!; 12) 4 zwarte kraaien zijn volgens mij 2 paren, verder hier 1 bezet meerkoetennest. Hartelijke groet aan ALLE MEDEWERKERS van Sovon!

17 bewoonde reigernesten geteld in Steenvoorde/Overvoorde 1 huiskat werd verjaagd door een team van eksters, kauwen en zwarte kraaien

Nieuwe vogelaar van 14 jaar meegenomen; razend enthousiast en herkent al veel. Wordt goede vogelaar!

Bij telpunt 5 heb ik 5 mussen gehoord, dacht ik. Toen ik ging kijken waar ze zaten (in een straat om de hoek) zaten er zo'n 20 a 30 mussen die in een struik in en uit vlogen en heerlijk kwebbelden met elkaar. Fantastische waarneming. Weer mussen in de stad en ook nog zoveel. De toename van de merels vind ik wonderbaarlijk. Zowel om te horen als te zien.

NB beide slechtvalken bij de kerktoren waar recent een kast opgehangen is! Sperwer en torenvalk en eerste huiszwaluw van het jaar buiten de telpunten gezien.

Wat een mooie ochtend! En dan ook nog twee Beflijsters gezien, lifer voor mij!

In de soortenlijst komt de hond niet voor. Op telpunt 10 had ik een loslopende hond (al eens eerder gehad; er is daar vlakbij een klein woonwagengkampje en die beesten scharrelen nogal eens los rond). Telpunt 7: onrust en herrie door grootschalige renovatiewerkzaamheden.

Omdat ik een beginnend teller ben heb ik nog wat moeite met het herkennen van de vogelgeluiden. Ik heb zelf opnames gemaakt op de tellocaties zodat ik deze later rustig nog eens kon vergelijken met de vogelgeluiden van verschillende soorten die er voorkomen.

Bij het derde punt zijn we in de voorbereidingen van Koningsdag terechtgekomen. Heel druk met mensen, minder met vogels.

In de huizen rond het plein broeden veel Huismussen onder de pannen. Opmerkelijk voor woningen van ca. 10 jaar oud.

mooie 2e paasdag! Bij punt 8 twee (wrsch. paartje) rode eekhoorns druk spelend in boom en op grond

1) Het moet niet gekker worden: een nijlgans op de nok van een dak. 2) Bij telpunt 11 vindt momenteel een grootschalige wegconstructie plaats. Veel bosjes zijn daardoor verwijderd en er ligt een flinke bouwput. Tegen alle verwachtingen in toch een vergelijkbaar resultaat als voorgaande jaren.

Weinig boomklevers: wel tussen de punten door een paar gehoord, maar geen een op een telpunt. De drie gaaien op telpunt 10 leken een verschil in inzicht te hebben en vlogen luidruchtig achter elkaar aan door de bomen. De kauwen op telpunt 3 waren het winkelplein met P-plaats aan het reinigen voor zich de eerste bezoekers weer zouden aandiennen, die ongetwijfeld weer een nieuwe voorraad voor ze achterlaten. Jip heeft gelijk: een omgeving krijgt de vogels die zij verdient.